

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

I D E A

Ewaluacja polskiej współpracy rozwojowej

realizowanej za pośrednictwem MSZ RP
w latach 2012–2015 w Afryce Wschodniej

ETIOPIA • KENIA • TANZANIA

Celem badania ewaluacyjnego była ocena efektywności, trwałości, użyteczności oraz trafności polskiej pomocy rozwojowej udzielanej w latach 2012-2015 w wybranych krajach Afryki Wschodniej - w Etiopii, Kenii i Tanzanii oraz sformułowanie na tej podstawie rekomendacji.

Zastosowana metodologia

Główny element ewaluacji stanowiły badania terenowe:

- wywiady z głównymi aktorami procesu po stronie administracji i 3-go sektora,
- ankiety z uczestnikami projektów, zrealizowane w Etiopii, Kenii i Tanzanii → 318 ankiet,
- badania etnograficzne,
- pogłębiona analiza 19 projektów.

Inne zastosowane metody:

- analiza danych zastanych,
- panele ekspertów,
- analiza SWOT,
- studia przypadków → łącznie 10,
- benchmarking (analiza porównawcza).

Kraje wybrane do benchmarkingu

- dla Etiopii → Czechy
- dla Kenii → Niemcy
- dla Tanzanii → Dania

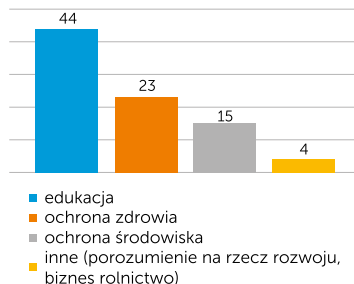
Najważniejsze kryteria wyboru

- członkostwo w Komitecie Pomocy Rozwojowej OECD
- znaczenie donatora dla beneficjenta
- istnienie agencji ds. pomocy rozwojowej
- sposób monitorowania pomocy

W latach 2012–2015 ze środków PPR zrealizowano w Afryce Wschodniej łącznie 86 projektów, z tego:

- 23 projekty w 2012 r.
- 18 projektów w 2013 r.
- 18 projektów w 2014 r.
- 27 projektów w 2015 r.

Projekty w Afryce – tematycznie

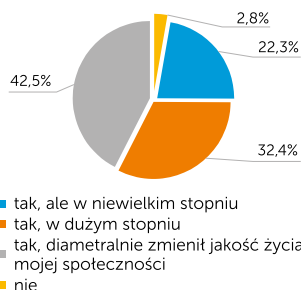
Źródło: Opracowanie własne

Wyniki badań

Badanie wskazuje na wysoką efektywność polskiej pomocy rozwojowej.

Spoleczno-ekonomiczne efekty projektów pomocowych zidentyfikowane zostały we wszystkich obszarach wsparcia, a założone cele (spodziewane rezultaty) zostały w większości osiągnięte.

Czy projekt przyczynił się do poprawy jakości życia innych osób w Pana/i społeczności/otoczeniu

Źródło: Opracowanie własne

Stosowanie zasady partnerstwa (ownership/empowerment) oraz realizacja wsparcia według modelu partycypacyjnego pozwalają na trafne dopasowanie polskiej pomocy rozwojowej do kontekstu i potrzeb lokalnych.

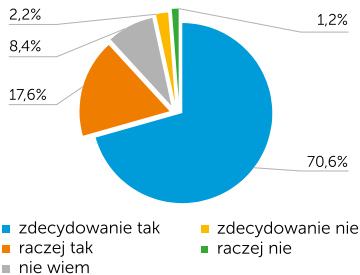
Ewaluacja pokazała, że najbardziej skuteczne i efektywne są projekty zintegrowane, łączące wsparcie infrastrukturalne z elementami „miękkimi” oraz projekty proste, efektywne kosztowo, pociągające za sobą szybką i widoczną poprawę sytuacji beneficjentów (np. inicjatywy realizowane w obszarze ochrony środowiska).

Polska pomoc rozwojowa w Afryce Wschodniej

MOCNE STRONY

- widoczne bezpośrednie efekty realizacji projektów
- dostosowanie do uwarunkowań kraju wsparcia
- doświadczenie polskich NGOs

Czy Wykonawca projektu dobrze rozumiał/a potrzeby Etiopii/Kenii/Tanzanii i tego regionu oraz mieszkających tu ludzi?

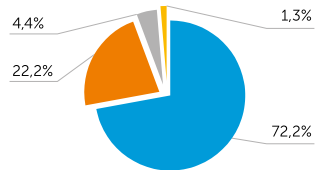
Źródło: Opracowanie własne

Polska Pomoc charakteryzuje się też stosunkowo wysokim poziomem rozpoznawalności na poziomie lokalnym.

Do głównych czynników trwałości polskich projektów należą:

- trafna identyfikacja i przeszkolenie „multiplikatorów wiedzy”,
- planowanie mechanizmów trwałości na etapie konceptualizacji,
- silny partner instytucjonalny.

Czy po zakończeniu projektu wykorzystuje Pan/i wiedzę/sprzęt/materiały/urządzenia uzyskane w projekcie?

- tak i będzie nam to służyć jeszcze przez bardzo długi czas
- tak i będzie nam to służyć jeszcze przez jakiś czas
- nie, skończyłem/am korzystać w momencie zakończenia projektu
- nie wiem

Źródło: Opracowanie własne

Polska pomoc rozwojowa w Afryce Wschodniej

SŁABE STRONY

- ograniczone zasoby kadrowe polskich placówek dyplomatycznych realizujących projekty rozwojowe
- brak stałej obecności polskich organizacji w krajach wsparcia
- słabo rozwinięta współpraca z sektorem prywatnym

Kluczowe ograniczenia blokujące szersze (niż lokalne) i długoterminowe efekty wsparcia stanowią:

- niskie nakłady finansowe,
- jednoroczność projektów.

Polskie instytucje zaangażowane w pomoc rozwojową w Afryce Wschodniej posiadają duże doświadczenie, wiedzę i umiejętności. W chwili obecnej stoją jednak przed barierą wzrostu i wymagają wsparcia.

W porównaniu z innymi donatorami skala polskiej pomocy bilateralnej jest niewielka. Na efektywność działań wpływa negatywnie przede wszystkim realizacja małych, rozproszonych, krótko trwających inicjatyw. Ograniczenia finansowe nie sprzyjają również budowaniu trwałej współpracy z innymi organizacjami w krajach wsparcia; pomimo pozytywnych opinii na temat profesjonalizmu polskich instytucji zaangażowanych we współpracę rozwojową.

Polska pomoc rozwojowa w Afryce Wschodniej

SZANSE

- pozytywne nastawienie lokalnych organizacji partnerskich oraz beneficjentów wsparcia
- otwarcie polskich organizacji na współpracę z innymi donatorami
- przełożenie polskich doświadczeń z wprowadzania reform na lokalny kontekst
- wykorzystanie nisz niezagospodarowanych przez pozostałych donatorów

Główne rekomendacje z badania

Rekomendacje strategiczne (kwestie systemowe):

- zwiększenie nakładów finansowych na polską pomoc rozwojową,
- stopniowe przechodzenie do systemu realizacji projektów o dużych budżetach,
- wzmocnienie poziomu strategicznego PPR poprzez przekazanie wdrażania do instytucji spoza MSZ,
- większa koncentracja polskich placówek na zadaniach strategicznych w obszarze PPR i współpraca z innymi donatorami,
- wzmocnienie systemu ewaluacji PPR, w szczególności w zakresie oceny efektów (rezultatów długoterminowych) projektów.

Rekomendacje operacyjne:

- rozwijanie komplementarności projektów realizowanych w Systemie Małych Grantów w stosunku do działań innych donatorów,
- wprowadzenie mechanizmów weryfikacji efektów synergicznych inicjatyw,
- wprowadzenie zmian w organizacji wizyt monitoringowych,
- przegląd procedur w celu szybszego uruchamiania projektów w danym roku budżetowym,
- przy ocenie projektów przez MSZ dodatkowe premiowanie czynników zwiększających trwałość inicjatyw,
- promowanie w większym stopniu rezultatów projektów,
- intensywniejsze wykorzystanie przez MSZ różnych mediów do informacji i promocji PPR.

Rekomendacje dla Afryki Wschodniej:

- wsparcie potencjału projektodawców do diagnozowania sytuacji i dostosowania projektów do potrzeb lokalnych,
- realizacja projektów prostych i efektywnych kosztowo,
- wprowadzanie rozwiązań utatwiających realizację projektów przez organizacje pozarządowe (dotyczących np. bardziej elastycznego zarządzania budżetem projektów).

Raport z badania dostępny jest na stronie internetowej MSZ → www.polskapomoc.gov.pl

Badanie realizowane było przez Fundację Idea Rozwoju w okresie czerwiec–grudzień 2016 r.

Fundacja IDEA Rozwoju

Wierzbica 57b, 05-140 poczta Serock

@ → biuro@ideaorg.eu

WWW → www.ideaorg.eu